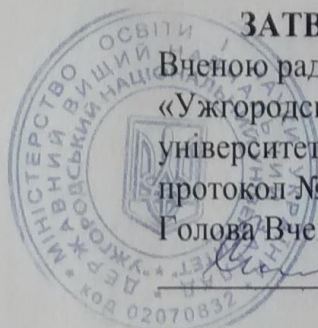

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»,
протокол № 1 від 29.09. 2016 р.
Голова Вченої ради, ректор
В.І. Смоланка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **01 Освіта**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **014 Середня освіта**

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ **014.07 Середня освіта. Географія**

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.07 Середня освіта. Географія розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти та сьомому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Укладачі програми:

1. Дністрянський Мирослав Степанович – д. геогр. н., д. сусп. - економ. н., професор кафедри Географії України ЛНУ імені І.Франка, професор кафедри фізичної географії та раціонального природокористування УжНУ;
2. Поп Степан Степанович – д. ф-м. н., професор, зав. кафедри фізичної географії та раціонального природокористування УжНУ;
3. Салюк Мар'яна Романівна – к.геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування УжНУ;
4. Микита Михайло Михайлович – к.геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування УжНУ;
5. Славик Роман Володимирович – к.ек. н., доцент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування УжНУ;
6. Мельничук Володимир Петрович – ст. викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування УжНУ;
7. Глюдзик Галина Богданівна – методист кабінету географії ЗППО.

1. Вступ

Метою освітньо-професійної програми є забезпечення оволодіння студентами кафедри фізичної географії та раціонального природокористування другого (магістерського) рівня вищої освіти, відповідно до сьомого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- ліцензування та акредитації, інспектування освітньо-наукової діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів здобувачів;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
- загальні компетенції;
- професійні компетентності за спеціальністю;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- вимоги до навчальних дисциплін.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі ступеня магістра, які навчаються в ДВНЗ «УжНУ»;
- викладачі ДВНЗ «УжНУ», які здійснюють підготовку магістрів спеціальності 014.07 Середня освіта. Географія;
- Екзаменаційна комісія спеціальності 014.07 Середня освіта. Географія;
- Приймальна комісія ДВНЗ «УжНУ».

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри ДВНЗ «УжНУ», що здійснюють підготовку фахівців ступеня магістрів спеціальності 014.07 Середня освіта. Географія.

Нормативні посилання. Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37, 38.
2. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 №266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.
5. Сучасні підходи до побудови освітніх програм: Методичні матеріали / Укладачі: Холін Ю. В., Кравцов С. О., Маркова Т. О. – Харків, 2014. – 36 с.
6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія /Ю.М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
7. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

2. Загальна характеристика освітньої програми

Мета програми

Основною метою сучасної освіти за спеціальністю 014.07 Середня освіта. Географія є засвоєння студентами базових засад географічної науки, формування необхідних вмінь та навичок для застосування на практиці отриманих знань, зокрема: застосування методів аналізу інформації щодо політичної карти світу і регіонів, соціально-економічного розвитку країн, континентів, регіонів, природно-ресурсного потенціалу різних ієрархічних рівнів, природокористування, прогнозування розвитку природних процесів та явищ, розробка науково-обґрунтованих пропозицій раціоналізації використання природних умов та ресурсів. Навчання за програмою передбачає підготовку фахівців в галузі географії із широким спектром професійних кваліфікацій, в тому числі і в загальноосвітніх навчальних закладах.

Обсяг програми: 90 кредитів ЄКТС.

Нормативний термін навчання: 1 рік 5 місяців.

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

Навчання за програмою проводиться на базі ОС «Бакалавр», ОР «Спеціаліст».

На навчання для здобуття ступеня магістра і освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за результатами фахових вступних випробувань приймаються вступники, які здобули ступінь бакалавра.

Для вступу на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), необхідною умовою є успішне проходження додаткових вступних випробувань. Для такої категорії осіб встановлюються додаткові вимоги у частині строків навчання та виконання додаткового навчального плану впродовж першого року навчання.

Результати навчання (компетентності), якими має володіти здобувач вищої освіти.

Важливим елементом освітньо-професійної програми підготовки магістра географії є досягнення здобувачами другого рівня вищої освіти запланованих результатів навчання шляхом засвоєння відповідних модулів (навчальних дисциплін та практик).

Формулювання програмних результатів навчання здійснюється відповідно до ключових загальних та професійних (фахових) компетентностей.

Процес вивчення навчальних дисциплін спрямований на формування таких компетентностей:

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК):

- здатність абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та достовірних фактів **(ЗК-1)**;
- знання та розуміння предметної області даної професії; її основних концепцій та понятійно-термінологічного апарату **(ЗК-2)**;
- здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, ясно викладати свою думку як усно, так і писемно **(ЗК-3)**;
- здатність постійно підвищувати свою професійну кваліфікацію, світоглядну і громадянську, державницьку позицію шляхом самоосвіти і самовдосконалення **(ЗК-4)**;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні сучасні технології **(ЗК-5)**;
- здатність визначати та науково обґрунтовувати пропозиції для правильних управлінських рішень **(ЗК-6)**;
- здатність набувати лідерських навичок, а також виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера, здатність до самодисципліни і планування своєї діяльності **(ЗК-7)**;
- вміння доносити знання як до широкого загалу, так і до фахової аудиторії **(ЗК-8)**;
- здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою **(ЗК-9)**.

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ПК):

- володіти фундаментальними знаннями законів і закономірностей про географічну оболонку Землі, антропогенний вплив на довкілля, а також знаннями сутності суспільно-географічних явищ і процесів на глобальному, регіональному, національному і місцевому рівнях **(ПК-1)**;
- набути навички застосування теоретичних знань для вирішення практичних проблем **(ПК-2)**;
- здатність логічно мислити в процесі професійної і громадянської діяльності **(ПК-3)**;
- здатність застосовувати геоінформаційних технологій у професійній діяльності **(ПК-4)**;
- здатність аналізувати і осмислювати взаємозв'язки і закономірності в еколого-, гео-, соціо - просторі **(ПК-5)**;
- здатність на глобальному, регіональному і локальному рівнях аналізувати в часі і просторі взаємопов'язані природні процеси і явища **(ПК-6)**;
- здатність застосовувати географічні знання у міждисциплінарному і міжгалузевому контекстах **(ПК-7)**;
- здатність застосовувати методи і прийоми навчання географії в загальноосвітніх навальних закладах **(ПК-8)**;
- здатність аналізувати взаємодію суспільства і природи в контексті сталого розвитку **(ПК-9)**;
- здатність застосовувати комп'ютерні технології для моделювання процесів в системі “природа-суспільство” **(ПК-10)**;
- набуття високих морально-етичних цінностей і здатність особи в подальшому навчатись і здійснювати професійну діяльність **(ПК-11)**.

Перелік нормативних модулів (навчальних дисциплін і практик) наведений у додатку 1.

Система атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація здобувачів другого рівня вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньо-професійної програми здійснюється Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання студентами у повному обсязі навчального плану.

Атестація студентів, які навчалися за програмою підготовки магістрів здійснюється на підставі оцінки рівня знань, умінь та навичок випускників у формі захисту дипломної (магістерської) роботи .

Програмні результати навчання.

Здатність продемонструвати знання та розуміння основного комплексу знань за навчальною програмою. Рівень знань цих основ повинен бути базовим, тобто рівнем, необхідним для роботи в традиційних сферах застосування: викладачем, вчителем у ЗНЗ або спеціалістом-географом у наукових установах, державних природоохоронних структурах та поресурсних департаментах при облдержадміністрації або відділах органів місцевої влади, а також у підприємницьких структурах, що потребують фахівців-географів.

Здатність продемонструвати належний рівень майстерності в обчисленнях та маніпуляції у базовій сукупності знань і деякі можливості для розв'язання сформульованих проблем.

1. ПЕРЕЛІК МОДУЛІВ (НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН) ЦИКЛУ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

Шифр	Назва навчальної дисципліни	Кількість кредитів	Формування компетентностей		Очікувані результати
			Загальні	Професійні	
1.1. Нормативні навчальні дисципліни					
ННД 1.1.01	Педагогіка і психологія вищої школи	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 7; ЗК – 8	ПК – 2; ПК – 3; ПК – 8; ПК – 11	У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: • основні поняття педагогіки, педагогічні принципи, методи, закономірності, структуру педагогічного процесу; • систему освіти України та її адаптацію до європейського простору; • структуру державних стандартів загальної середньої освіти; • права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу в ЗНЗ; • вимоги до змісту освіти в сучасній школі; • класифікацію методів навчання; • принципи, методи, засоби, форми організації навчання та виховання молоді; • суть сучасних (в т.ч. інформаційних) технологій навчання у ЗНЗ; • специфіку педагогічного контролю у навчальному процесі, вимоги до нього, функції, види, форми і методи контролю • принципи організації педагогічного дослідження. Вміти: • самостійно опрацьовувати різні види джерел (навчальну та навчально-методичну літературу), критично її аналізувати і використовувати в педагогічній практиці та під час підготовки до занять; • організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність; • планувати навчальну діяльність згідно з навчальним планом та програмою дисципліни, дотримуючись вимог державних стандартів освітньої діяльності; • розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу та проводити заняття різних видів; • визначати методи та засоби навчання та контролю, аналізувати їх ефективність; • розробляти та проводити різні види виховних справ у загалноосвітніх навчальних закладах;

					здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до учнів в процесі навчання, скеровувати їх пізнавальну діяльність, формувати у них критичне логічне мислення; здійснювати контроль і оцінку результатів роботи та проводити корекцію процесу навчання. складати завдання для контролю знань (в.т.ч. у тестовій формі) з дисципліни; застосовувати комп'ютерну техніку і технологію в навчальному процесі.
ННД 1.1.02	Охорона праці в галузі	3	ЗК – 2; ЗК – 6; ЗК – 7	ПК – 2; ПК – 3; ПК – 11	У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати і вміти: оцінити ефективність функціонування СУОП, обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення СУОП; визначати вимоги норм, розраховувати фактичні величини виробничих небезпек і шкідливостей, шляхи зниження їх негативного впливу на працюючих; організувати розслідування нещасного випадку на виробництві; визначати коефіцієнти частоти і тяжкості травматизму, напрями робіт та заходи щодо профілактики виробничого травматизму; проводити атестацію робочих місць відповідно до встановленої методики, визначати оптимальні рішення по поліпшенню умов праці; оцінити безпечність технологічного обладнання та виробничих процесів за окремими чинниками; оцінювати виробничі чинники забруднення навколишнього середовища, визначати необхідні заходи щодо його захисту.
ННД 1.1.03	Вища освіта і Болонський процес	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 8	ПК – 1; ПК – 7; ПК – 8; ПК – 11	В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати: місце Болонського процесу та КМСОНП в структурі функціонування ВНЗ України, елементи КМСОНП та шляхи інтеграції в єдиний простір вищої освіти. Вміти: аналізувати освітнє середовище ВНЗ, сегментувати ринки освітянських послуг, оцінювати конкурентоспроможність випускників ВНЗ та розробляти ринкову стратегію навчального закладу.

1.2. Дисципліни вільного вибору студента

ДВВС 1.2.1	Цивільний захист	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 5; ЗК – 6; ЗК – 8;	ПК – 4; ПК – 7; ПК – 11;	У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: • характеристику осередків ураження, які виникають у надзвичайних умовах мирного і воєнного часу; • способи і засоби захисту населення від вражаючих факторів, аварій, катастроф, наслідків стихійних лих і сучасної зброї масового ураження; • порядок дій сил ЦЗ і населення в умовах надзвичайних обставин; • призначення і порядок роботи з приладами радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного контролю; • методику прогнозування можливої радіаційної, хімічної (бактеріологічної) біологічної обстановки; • основи організації і здійснення заходів щодо надання допомоги потерпілим і життєзабезпечення населення при виникненні НС. Вміти: • практично здійснювати заходи захисту населення від наслідків аварій, катастроф, наслідків стихійних лих і сучасної зброї масового ураження; • оцінювати радіаційну, хімічну біологічну обстановку; • - керувати підготовкою формувань і проведенням рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті господарчої діяльності відповідно до майбутньої спеціальності.

ДВВС 1.2.11	Право інтелектуальної власності	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 5; ЗК – 6; ЗК – 8;	ПК – 4; ПК – 7; ПК – 11;	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: • поняття інтелектуальної власності, основні джерела міжнародного та національного регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності; • структуру національної системи охорони інтелектуальної власності; • основні властивості інтелектуальної власності як товару та нематеріального активу; • основні підходи до оцінки та методи оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності; • порядок оформлення та подання заявки на об'єкти права інтелектуальної власності. Вміти: • виявляти та ідентифікувати об'єкти інтелектуальної власності в залежності від існуючої системи класифікації; • визначати послідовність, нормативно-правове та документальне забезпечення набуття прав; • застосовувати підходи, ефективні методи, алгоритм оцінки об'єктів права інтелектуальної власності та механізм їх введення у господарський обіг.

2. ПЕРЕЛІК МОДУЛІВ (НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН І ПРАКТИК) ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Шифр	Назва навчальної дисципліни	Кількість кредитів	Формування компетентностей		Очікувані результати
			Загальні	Професійні	
2.1. Нормативні навчальні дисципліни					
ННД 2.2.1.1	Інформаційні технології у географії	4	ЗК – 2; ЗК – 4; ЗК – 5	ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 10	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: • основи інформатики та сучасної комп'ютерної техніки; • структуру комп'ютера, склад, характеристики і функціональні можливості технічного та програмного забезпечення; • принципи організації і роботи сучасних операційних систем (на прикладі ОС Windows) та функціональних додатків Microsoft Office (Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Powerpoint, Microsoft Access тощо); • принципи організації і роботи локальних комп'ютерних мереж, мережі Інтернет, оглядача Internet Explorer, електронної пошти та поштових програм (Outlook Express, The Bat); • основні поняття геоінформатики; типи гео-даних та способи їхнього отримання; можливості аналізу гео-даних засобами ГІС. Вміти: • виконувати базові операторські функції налаштування системи, пошуку інформації, копіювання файлів, захисту і зберігання інформації, запуску програм і завдання режимів та параметрів, друкування документів; • користуватися можливостями технічних і програмних засобів ПК для реалізації прикладних задач, обробки текстових, табличних, графічних даних з

					урахуванням особливостей сфери застосування (географії, туризму); • виконувати базові операції для настільних ГІС з програмним забезпеченням від ESRI: мануально векторизувати растрові гео-дані; робити запити до атрибутивних даних, здійснювати простий оверлейний аналіз, виготовляти прості картографічні продукти.
ННД 2.2.1.2	Методика викладання географії у вищій школі	3	ЗК – 1; ЗК – 4; ЗК – 4; ЗК – 7; ЗК – 8	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 3; ПК – 4; ПК – 8; ПК – 11	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: • особливості здобування студентами географічних знань, умінь і навичок; • особливості освітньої та наукової географії; • зміст окремих курсів географії. Вміти: • визначати мотив і цілі навчання географії • розробляти ефективні шляхи, окремих методів і прийомів навчання • визначати й добирати різні найефективніші форми організації навчального процесу (виявлення найкращих умов для застосування різних методів, прийомів і засобів навчання).
ННД 2.2.1.3	Сучасні проблеми географії	4	ЗК – 1; ЗК – 4; ЗК – 5; ЗК – 6	ПК – 2; ПК – 3; ПК – 4; ПК – 6; ПК – 9; ПК – 10	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: • аналізувати сучасні процеси і явища, що впливають на динаміку соціально-економічного розвитку регіонів та їх окремих територій; • виявляти географічні закономірності появи та поширення проблемних процесів і ситуацій в геопросторі. Вміти: • володіти методикою та методологією природничих і суспільно-економічних географічних

					досліджень; розуміти проблеми сучасної фундаментальної і прикладної географії; застосовувати сучасні технології, методи і прийоми для аналізу, моделювання, прогнозування та виявлення шляхів вдосконалення просторового планування; розробляти пропозиції щодо вирішення найактуальніших проблем у географічному просторі, встановлювати причинно-наслідкові взаємозв'язки розвитку процесів і явищ у системі суспільство-природа.
ННД 2.2.1.4	Методологія і організація наукових досліджень	4	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 4; ЗК – 5; ЗК – 7	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 3; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 7; ПК – 10	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: теоретико-методичні основи проведення наукових досліджень; загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи наукових досліджень, їх зміст, функції та шляхи їх застосування; основні методологічні та методичні підходи до вивчення конкретних об'єктів, явищ чи процесів, тобто методологію наукових досліджень; сучасні моделі, організаційно-методичні прийоми дослідження. Вміти: розрізняти поняття методології, методики, організації та технології наукових досліджень; визначати напрям наукового дослідження; обґрунтовувати модель практичного розв'язання завдання певної тематики; працювати з джерелами інформації; опрацьовувати та аналізувати зібрану інформацію, використовуючи сучасну методологію наукових досліджень;

					• формулювати висновки та пропозиції; • правильно і коректно оформляти результати наукових досліджень; • аргументовано виступати з доповідями за підсумками творчої наукової роботи; • впроваджувати результати досліджень в практику.
ННД 2.2.1.5	Картографічне моделювання	5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 5	ПК – 1; ПК – 3; ПК – 4; ПК – 9; ПК – 10	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати: • види, властивості, структуру, особливості передачі та відображення географічної інформації на карті; • принципи та методи складання тематичних карт; • можливості використання географічних карт при виконанні прикладних завдань. Вміти: • збирати та опрацьовувати матеріали для створення географічних карт; • визначати методи складання різних типів тематичних карт, будувати власне карту та умовні позначення до неї; • створювати географічні карти за заданою проблемою, а також проводити їх комплексний аналіз; • використовувати картографічний метод при дослідженні взаємозв'язків між об'єктами і явищами за допомогою картографічних моделей на практиці; • читати тематичні карти, практично застосовувати набуті знання у своїй виробничій діяльності.
ННД 2.2.1.6	Моніторинг навколишнього природного середовища	4	ЗК – 1; ЗК – 4; ЗК – 5; ЗК – 6	ПК – 2; ПК – 3; ПК – 4; ПК – 6; ПК – 9; ПК – 10	У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати і вміти: • термінологію, поняття та основні положення курсу; • систему державного моніторингу довкілля на різних рівнях, знати суб'єктів моніторингу і їх

					функціональні обов'язки, а також систему і механізми управління природокористуванням; здійснювати загальну оцінку стану складових навколишнього природного середовища та техногенних об'єктів за даними моніторингу на прикладі Закарпатської області; аналізувати вплив наслідків господарської діяльності на природне середовище.
ННД 2.2.1.7	Педагогічна практика	12	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 8	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 8	В результаті проходження педпрактики студент повинен вміти: планувати навчальні заняття з географії відповідно до дидактичних цілей, змістових особливостей шкільних курсів географії та віково - психологічних особливостей учнів;
ННД 2.2.1.8	Педагогічна практика у ВНЗ	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 8	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3; ЗК – 8	проводити уроки географії з використанням традиційних та інноваційних технологій навчання; оцінювати діяльність учнів за критеріями, визначеними у концепції загальної середньої освіти; проводити позаурочні заходи з географії з урахуванням всіх компонентів навчально-виховного процесу; аналізувати проведені навчальні заняття; характеризувати психологічні особливості учнів; вести й оформляти шкільну документацію. Набути навичок: когнітивну, яка передбачає використання педагогічної теорії і понять, а також знань, набутих з досвіду; функціональну (педагогічно-географічну); особистісну, яка передбачає поведінкові уміння в конкретній ситуації; етичну, яка передбачає наявність певних

					особистісних і професійних цінностей.
ННД 2.2.1.9	Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК	19,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 7; ПК – 9	У результаті вивчення цього курсу студент повинен знати: • основні методи наукових досліджень; • етапи наукових досліджень та структуру наукових робіт. вміти: • раціонально творчо мислити, розв'язувати наукові проблеми; • формулювати тему дослідження, визначати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження; • планувати та організовувати наукове дослідження; • правильно обирати методи наукових досліджень; • збирати та опрацьовувати вихідну інформацію; • оформляти власні наукові дослідження відповідно до вимог.

2.2. Дисципліни вільного вибору студента

ДВВС 2.2.2.1	Географія Карпатського регіону	3,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 6	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 9	У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати: • причинно-наслідкові зв'язки природно-ресурсної бази з особливостями розвитку регіону; • підходи до вивчення складних взаємозв'язків природи і людини в межах Карпатського регіону. • проблеми та перспективи розвитку цього регіону; • найбільш характерні риси розвитку господарства району. Вміти: • характеризувати економічні й екологічні проблеми регіону, а також встановити спільні і відмінні риси розвитку господарства окремих областей регіону; • робити висновки про причини і наслідки господарських відмінностей різних територій Закарпаття; • визначати спектри регіональних геоecологічних проблем; • володіти методами і методологією регіонального аналізу; • визначати шляхи вирішення геоecологічних проблем; • проводити оцінку геопросторової ситуації на регіональному рівні.
ДВВС 2.2.2.11	Географія Закарпаття	3,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 6	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 9	У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати: • основні історико-географічні події формування території Закарпаття; видатних дослідників краю; • сучасну характеристику народного господарства області. • особливості географічного положення області, її

				природних умов та природних ресурсів; • основні об'єкти природно-заповідного фонду; представників флори та фауни, занесених до Червоної книги України та Закарпаття, її туристсько-рекреаційні ресурси. поняття про адміністративно-територіальний устрій області;• природно-ресурсний та рекреаційний потенціал;• основи демографічної ситуації та проблеми області; особливості структури народногосподарського комплексу та окремих галузей народного господарства; особливості територіальної організації промисловості, сільського господарства та транспорту. Вміти: • користуватися картами Закарпатської області з метою характеристики її природних умов і ресурсів; аналізувати природні явища та процеси на території області; вести фенологічні дослідження.• аналізувати основні етапи переходу України і області на модель сталого розвитку;• складати фрагменти соціально-економічного прогнозу розвитку окремих галузей народного господарства; пояснювати шляхи реалізації програми переходу області на модель сталого розвитку.• за допомогою картосхем, довідників, статистичних даних аналізувати екологічний стан довкілля і окремих його компонентів; складати фрагменти екологічних картосхем, пояснювати їх;• на основі картографічного матеріалу робити висновки про вплив забруднення природного середовища на стан здоров'я населення;• складати опитувальники для соціо-економіко-географічних досліджень.

ДВВС 2.2.2.2	Менеджмент природоохоронних територій	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 6;	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 7; ПК – 9; ПК – 10;	У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати: • наукові і методологічні засади створення та управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду на національному і місцевому рівнях; • умови та процедуру організації окремих територій та об'єктів ПЗФ, а також мережі заповідних об'єктів та екологічної мережі; • правові основи ведення заповідної справи; • соціально-економічне значення природно-заповідних територій та об'єктів ПЗФ України та їх місце в планетарному вимірі. Вміти: • науково обґрунтувати створення територій та об'єктів ПЗФ України з різним ієрархічним рівнем, призначенням, режимом охорони, значимістю тощо; • створювати схему функціонального зонування природоохоронних територій: національних природних парків, природних заповідників та ін. та визначати основні управлінські завдання адміністрацій цих наукових установ; • - визначити послідовність підготовки та погодження матеріалів щодо створення нових територій та об'єктів ПЗФ на загальнодержавному та місцевому рівнях.
ДВВС 2.2.2.21	Основи заповідної справи	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 6;	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 7; ПК – 9; ПК – 10;	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • етапи історичного розвитку природно-заповідної справи; • сучасний стан природно-заповідної справи як галузі; • міжнародні та національні класифікації природоохоронних територій;

				• механізм резервування природних територій для їх майбутнього заповідання;• процедуру створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду;• систему управління природно-заповідним фондом України;• чинне законодавство про природно-заповідний фонд;• структурно-функціональну організацію природно-заповідного фонду;• сучасну мережу природно-заповідного фонду та структуру екомережі;• засоби збереження природно-заповідного фонду;• напрями використання природно-заповідного фонду. Вміги: • застосувати знання в професійній та природоохоронній діяльності;• визначати наукову цінність біорізноманіття природно-заповідного фонду; обґрунтовувати виділення і створення природно-заповідних територій; володіти методами проектування природно-заповідних територій;• встановлювати режими збереження заповідних екосистем;• оцінювати вплив антропогенних факторів на заповідні екосистеми;• організувати громадський контроль природно-заповідного фонду;• діяти у складі служб державної охорони природно-заповідного фонду;• проводити найпростіші наукові спостереження в заповідних екосистемах; організувати еколого-освітню,

					просвітню та рекреаційну діяльність.
ДВВС 2.2.2.3	Науковий магістерський семінар	3,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 7; ПК – 9	В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: • мету, завдання, об'єкт, предмет, проблематику, актуальність і наукову новизну власних магістерських досліджень; • теоретичні основи тематики, яка розглядається в магістерській роботі; • розгляд проблеми чи питання в науковій літературі, • характеристику чинників ґрунтоутворення території, на якій проводились дослідження; • методику досліджень; • генетичні особливості ґрунтів території досліджень; • фізичні і фізико-хімічні властивості досліджуваних ґрунтів; • шляхи раціонального використання та охорони ґрунтів. Вміти: • користуватись літературними, архівними та фондовими матеріалами в контексті тематики магістерської роботи; • самостійно визначати мету, завдання, об'єкт, предмет, проблематику, актуальність і наукову новизну магістерських досліджень; • користуватись картографічними матеріалами (топографічні, ґрунтові карти, карти агропромислових груп ґрунтів тощо); • інтерпретувати результати польових та лабораторних досліджень; • науково викладати зміст отриманих результатів;

					робити висновки щодо сучасного стану ґрунтів, шляхів його оптимізації, охорони та раціонального використання; застосовувати теоретичні знання набуті за час навчання в професійній діяльності.
ДВВС 2.2.2.31	Методика виконання магістерських проектів	3,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 3	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 7; ПК – 9	У результаті вивчення цього курсу студент повинен знати і вміти: сутність, структуру та особливості процесу навчання та викладу матеріалу; сучасні моделі, організаційно-методичні форми роботи над науковим дослідженням; методи наукових досліджень у вищій школі; знати теоретико-методичні аспекти викладення актуальності географічної проблематики; уміти обґрунтувати модель практичного розв'язання певної тематики; навчитися правильно і коректно оформляти наукове дослідження.
ДВВС 2.2.2.4	Конструктивна географія	3,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 5; ЗК – 6	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 9	У результаті вивчення цього курсу студент повинен знати і вміти: використовувати новітні методи дослідження, зокрема: а) загальнонаукові (ретроспективний, системний, структурний), б) дисциплінарні (аналіз літературних джерел, природних аналогій, картографічний, статистичний, польових фізико-географічних досліджень), в) міждисциплінарні (моделювання, математичного картографування, головних компонентів, автопрогноз), ін. використовувати рейтингові оцінки (індексну, бальну, експертну), і комп'ютерні програми, зокрема MATHMATICA (для розрахунків власних векторів

					дослідження), STATISTICA (для складання прогнозних моделей), Microsoft Excel (для розрахунків окремих властивостей геокомпонентної структури), MATCAD (для обчислення власних значень методу головних компонентів); • використовувати матеріали Державного комітету статистики України, щорічників „Довкілля України”, фондові джерела Державного архіву України, нормативно-правові документи, вихідні дані управління статистики.
ДВВС 2.2.2.41	Прикладна географія	3,5	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 5; ЗК – 6	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 9	У процесі вивчення прикладної фізичної географії студент повинен знати і вміти : • основні поняття прикладної географії, завдання, функції, структуру, методи, часові особливості розвитку; • принципи та методи ландшафтного аналізу в регіональному проектуванні; • основні фізико-географічні процеси та стихійні явища які необхідно враховувати при проектуванні геотехнічних систем і освоєнні регіонів; • основні напрямки господарської діяльності та їх вплив на ландшафтні комплекси; • оцінювати антропогенну перетвореність ландшафтних комплексів різних регіонів. • використовувати новітні методи дослідження.
ДВВС 2.2.2.5	Стійкий розвиток суспільства	3	ЗК – 1; ЗК – 4; ЗК – 5; ЗК – 6	ПК – 2; ПК – 3; ПК – 4; ПК – 6; ПК – 9; ПК – 10	У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати : • сутність поняття «сталий розвиток»; • актуальні проблеми сталого розвитку суспільства, загальні основи стійкого розвитку систем різного ієрархічного рівня, взаємозв'язок людини з природою; • концепцію сталого розвитку України, Карпатського регіону та Закарпаття.

					Вміти: розв'язувати проблеми оптимізації природокористування на певній території в контексті стійкого розвитку суспільства; оперувати та ефективно використовувати основні поняття і терміни, що стосується збалансованого розвитку; втілювати в практику принципи раціонального природокористування, зокрема щодо обмеженості та ефективності використання природних ресурсів та людського потенціалу.
ДВВС 2.2.2.51	Фізика природних явищ	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 6; ЗК – 8;	ПК – 1; ПК – 2; ПК – 4; ПК – 5; ПК – 6.	У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати: основні фізичні поняття (речовина, поле, енергія, ідеальний газ, стан системи, квант), знання яких необхідне для пояснення механізму явищ, опису властивостей матеріальних об'єктів, математичного формулювання фізичних законів. фізичну основу явищ і процесів, які відбуваються в природі. Вміти: моделювати, пояснювати явища і факти на основі фізичних теорій; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами.
ДВВС 2.2.2.6	Управління природокористуванням	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 4; ЗК – 6; ЗК – 8	ПК – 2; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 9; ПК – 10	У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати: основні принципи та методи управління природокористуванням; сучасні концепції природокористування (в т.ч. екологічно збалансованого розвитку); особливості функціонування господарського (фінансово-економічного) механізму управління

					природокористуванням в умовах сталого розвитку. Вміти: • використовувати методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів та розрахунку економічного збитку від антропогенної діяльності; • визначати економічну ефективність природоохоронної діяльності; • застосовувати на практиці економічні методи та фінансово-економічні інструменти охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів; • здійснювати свою професійну діяльність у відповідності до принципів сталого розвитку.
ДВВС 2.2.2.61	Природно-заповідний фонд Закарпаття	3	ЗК – 1; ЗК – 2; ЗК – 4; ЗК – 6; ЗК – 8	ПК – 2; ПК – 5; ПК – 6; ПК – 9; ПК – 10	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: • етапи історичного розвитку природно-заповідної справи; • сучасний стан природно-заповідної справи як галузі; • міжнародні та національні класифікації природоохоронних територій; • механізм резервування природних територій для їх майбутнього заповідання; • процедуру створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду; • систему управління природно-заповідним фондом України; • чинне законодавство про природно-заповідний фонд; • структурно-функціональну організацію природно-заповідного фонду; • сучасну мережу природно-заповідного фонду та

					структуру екомережі; • засоби збереження природно-заповідного фонду;• напрями використання природно-заповідного фонду. Вміти: • застосувати знання в професійній та природоохоронній діяльності;• визначати наукову цінність біорізноманіття природно-заповідного фонду; обґрунтовувати виділення і створення природно-заповідних територій; володіти методами проектування природно-заповідних територій;• встановлювати режими збереження заповідних екосистем;• оцінювати вплив антропогенних факторів на заповідні екосистеми;• організувати громадський контроль природно-заповідного фонду;• діяти у складі служб державної охорони природно-заповідного фонду;• проводити найпростіші наукові спостереження в заповідних екосистемах; організувати еколого-освітню, просвітню та рекреаційну діяльність.